

RASKRŠĆE

Rene je bio 23 – godišnji, oštromni mladić s diplomom prava Poitierskog sveučilišta u "džepu". Otac, priznati pravnik i sudac, već je vidio sina kao pravog nasljednika koji će nastaviti obiteljsku tradiciju bavljenja pravom. No, mladićeva glad za znanjem bila je toliko velika da je već tada ustanovio kako formalno obrazovanje ne može zadovoljiti sve njegove potrebe. Za vrijeme školovanja u riječima svojih učitelja otkrivao je greške i proturječnosti, koje nikada javno nije isticao. Uvijek je tražio posebne prilike kako bi o pitanjima koja ga muče porazgovarao s učiteljima na prikladnim mjestima, pri tom nastojeći da nikog ne uvrijedi. Međutim, i s takvim pristupom nije bio shvaćen nego su ga proglasili "dosadnim filozofom" uz redovit niz neugodnosti kojima bi bio izvrnut. Sve to nije ga obeshrabrilo da proba otkloniti mrlje s karte znanja, a pogotovo se nije mogao miriti s nametnutom činjenicom kako je dotadašnje znanje bogomdano i nedodirljivo. Protivno očevoj želji ne prihvaća se pravničke struke, zbog čega je pao i u njegovu nemilost. Očeva tortura i omalovažavanja postaju nepodnošljivi, te Rene napušta obiteljski dom. Tijekom mnogobrojnih razmišljanja shvatio je da znanje ne treba tražiti samo u knjigama, već ga možemo naći i u svakodnevnom životu, kao i promatranjem svijeta oko nas i promišljanjem o njemu. To ga je potaknulo da krene u potragu za znanjem putovanjem po Europi i učenjem kako je sam nazvao iz "Knjige Svijeta".....

Tog 10. studenog, 1619. nad Ulmom se spuštala noć ne bitno različita od svih dotadašnjih. S ono nešto novca što je zaradio od vojničke plaće Rene je iznajmio malu sobicu iznad gostionice u kojoj je pojeo skromnu večeru. Umoran od puta, odložio je stvari, izuo vojničke čizme i legao u krevet koji veličinom nije bio dovoljan ni za desetogodišnje dijete. Ubrzo je usnuo sasvim čudnovat san – vidi sebe kao hromog čovjeka koji pred olujom nalazi zaklon u maloj crkvi. U crkvi nije bilo nikog, a na klupama za molitvu stajale su, po običaju, Biblije. Ništa neobično, dok mu pažnju nije privukla klupica na kojoj nije stajala Biblija nego velika knjiga sa sjajnim kožnim koricama. Onako znatiželjan, sjedne za tu klupicu i privuče knjigu da joj pročita naslov. Ubrzo se iznenadio – na koricama je pisalo:

Quid vitae sectabor iter???

(Kojim životnim putem poći???)

Ujutro kada se probudio, potpuno se sjećao sna od protekle večeri. Kao odgovor na pitanje iz sna odlučio je da mu je životni put otkrivanje univerzalne znanosti, tj. znanosti koja bi objedinila svo znanje i bila sposobna na općenit način riješiti sve probleme. Mladić Rene se prezivao Descartes, a sve ostalo je dobro poznata povijest.

Ne postoji mlada osoba, a ne samo i mlada, koja u određenom trenutku života ne nađe spomenutu knjigu sjajnih kožnih korica i suoči se s pitanjem iz njezinog naslova:

Kojim životnim putem poći???

Odgovor na ovo pitanje, sigurno nije jednostavan, a veliki broj ljudi nažalost na njega nikad ni ne odgovori, te zauvijek ostane zarobljeno na životnoj prekretnici. Sigurno će se javiti oni koji misle kako odgovor znaju bolje od vas samih, ili "pravnici koji bi željeli da nastavite obiteljsku tradiciju" i da je to jedino prihvatljivo i razumno za vas – jer vi ste stvoreni baš zato da budete to što su oni željeli da budete. To što ste željni vlastitih iskustava, vlastitih pogreški, zaključaka, odluka, snošenja posljedica i sl. uglavnom nikoga

nije briga. Kako se izboriti za sebe i mogućnost da samostalno određujete put? Kada bi vam bilo tko ponudio odgovor sigurno se ne bi puno razlikovao od gore spomenutih. Jedno je prilično sigurno da svako od nas do odgovora na to pitanje mora doći samostalno, temeljem vlastitih iskustava, znanja, racionalnog razmišljanja, intuicije i određenog stupnja vjere (ne misli se isključivo na religiozni oblik). Nužni, ali ne i jedini preduvjet koji prethodi svemu ovom je kako je i sam "mladi Rene" spoznao kvalitetno obrazovanje. Obrazovanje koje ne uključuje samo formalni oblik, već i "učenje iz Knjige Svijeta", te učenje odučavanju. Čak štoviše, suvremeni način života i obrazovanja čovjeka sve više pretvara u ekonomsko isplativ i društveno prihvatljiv "stroj", koji se "može zamijeniti" drugim ekonomičnim i društveno prihvatljivijim. Sve to dovodi do strahova koji malo po malo trnu ionako malu preostalu iskra ljudskosti koja tinja u nama. Upravo su stoga preostala dva segmenta učenja – učenje iz "Knjige Svijeta" i učenje odučavanju vrlo bitna. Prvi nam omogućuje da samostalno učimo iz raznih životnih situacija, prirode koja nas okružuje i svijeta s kojim se sučeljavamo, dok nam drugi ostavlja neki vid slobode razuma u sprezi s intuicijom da odbacimo ono što nas je formalno obrazovanje naučilo, netko nam nametnuo ili smo negdje čuli ili pročitali, a s čim se duboko ne slažemo. Ovdje se ne misli na nekakav anarhistički oblik mišljenja, već na argumentirano odbacivanje nečeg što je u suprotnosti s cijelim našim bićem, a da se pri tom ne ugrožava pravo drugog na novo ili zadržavanje postojećeg. Možemo slobodno reći način razmišljanja kakav su imali veliki znanstvenici pri svojim otkrićima (Galileo, Newton, Einstein, Hawking) ili čemu su nas učili veliki ljudi (Socrat, Platon, Epictetus, Seneca, Buddha, Confucius, Lao – Tzu, Gandhi, Majka Tereza, sv. Franjo,). Njegovanjem ova dva segmenta učenja uz uvažavanje formalnog obrazovanja moguće je potaknuti onu malu iskra ljudskosti što tinja u nama kako bi se ponovno rasplamsala, zaustavila preobrazbu i pretvorila nas iz "strojeva" nazad u ljude. Ljude odvažne, hrabre, ustrajne, spremne na svaku "ti to ne možeš" odgovoriti "mogu i hoću"; na svaku "to je nemoguće" pokazati i naći ispravni način kako je moguće; na svaku "drugima se ne isplati pomagati, bit će ti nezahvalni" s "želim i ne tražim zahvalnost". Ljude koji znaju suosjećati s drugima, a da nisu licemjerni; veseliti se uspjehu drugih kao i svom vlastitom, a da nisu zavidni; uvažavati prava drugih, a da ih ne traže samo za sebe; ostvariti vlastite snove, a ne omalovažavati snove drugih. Ljude koji će prihvatiti uspjeh, a da se ne uzohole i neuspjeh, a da se ne smanje. Ljude spremne da shvate da bi uspjeli ne moraju gaziti druge, spremne da suradnju, radije nego da se natječu, a kad se žele natjecati da uvijek nastoje samo nadići sebe same. Ljude kojima je poštenje važnije od zarade po svaku cijenu, a dobar glas od trke za slavom. Ljude koji će biti sposobni uvijek samostalno naći najbolji odgovor kad kod se nađu na životnoj prekretnici, krećući se izabranim putem prema ispunjenijem, boljem i sretnijem životu!

Budite sve što želite, o čemu sanjate i što možete biti!

ante - Šibenik, 01.10.2007.